

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2MCdo/8/2012
Identifikačné číslo spisu:	9012899550
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9012899550.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Slovenskej republiky - LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom v Banskej Bystrici, Námestie SNP 8, zastúpenej Mgr. Katarínou Neumannovou, advokátkou v Banskej Bystrici, Šípková 21 a JUDr. Irenou Sopkovou, advokátkou v Košiciach, Hlavná 25, proti žalovaným 5/ L. Q., bývajúcej A., 7/ L.V., bývajúcemu R., 8/ I.V., bývajúcej R., 12/ F. R., bývajúcemu R., 14/ J. R., bývajúcemu v U., 16/ U. R., bývajúcemu R., 17/ J. R., bývajúcemu v A., 20/ A. R., bývajúcej R., 21/ P. R., bývajúcemu R., 23/ L. R., bývajúcej v Q., 24/ N. R., bývajúcemu R., 25/ G. R., bývajúcej A., 31/ T.E., bývajúcemu R., 34/ U. W., bývajúcemu R., 37/ L. W., bývajúcej R., 45/ T. W., bývajúcemu R., 46/ N. W., bývajúcemu R., 48/ I. W., bývajúcej v U., 49/ T. K., bývajúcej R., 51/ F. K., bývajúcemu R., 52/ N. K., bývajúcemu J., 53/ T. K., bývajúcemu v A., 56/ B. K., bývajúcej R., 58/ D. T., bývajúcemu R., 59/ L. T., bývajúcej R., 62/ J. T., bývajúcemu R., 63/ T. T., bývajúcemu R., 73/ N. T., bývajúcemu R., 74/ J. T., bývajúcemu v Q., 75/ T. T., bývajúcemu R., 81/ A. T., bývajúcej R., 82/ I. T., bývajúcemu F., 87/ C. B., bývajúcemu v Q., 88/ I. B., bývajúcemu v Q. 89/ N. B., bývajúcej R., 90/ I. B., bývajúcemu R., 95/ U. B., bývajúcemu R., 97/ N. B., bývajúcemu K., 98/ T. B., bývajúcemu R., 100/ J. B., bývajúcej R., 101/ N. B., bývajúcemu v Q. 102/ C. B., bývajúcemu R., 104/ L. B., bývajúcej R., 106/ J. B., bývajúcej v N., 108/ T. C., bývajúcemu R., 113/ V. C., bývajúcej F., 119/ L. L., bývajúcej R., 120/ L. L., bývajúcemu R., 121/ J. L., bývajúcemu R., 122/ F. L., bývajúcej R., 131/ Q. L., bývajúcej R., 139/ J. L., bývajúcej v A., 140/ L. L., bývajúcemu R., 141/ T. L., bývajúcemu v A., 142/ Q. L., bývajúcej R., 145/ J. L., bývajúcemu R., 146/ U. G., bývajúcemu A., 147/ L. G., bývajúcemu v R., 148/ L. G., bývajúcej R., 149/ T. G., bývajúcemu R., 150/ U. G., bývajúcemu R., 152/ F. G., bývajúcemu R., 156/ J. U., bývajúcej v Q., 157/ R. U., bývajúcemu D., 159/ I. U., bývajúcemu v A., 163/ J. U., bývajúcemu R., 165/ J. U., bývajúcej R., 166/ N. U., bývajúcemu R. 169/ T. U., bývajúcej R., 170/ C. U., bývajúcemu R., 172/ F. U., bývajúcemu R., 173/ U. U., bývajúcemu R., 177/ F. U., bývajúcemu R., 178/ D. U., bývajúcemu R., 181/ T. U., bývajúcemu R., 182/ T. U., bývajúcemu R., 184/ T. U., bývajúcemu R., 189/ R. U., bývajúcemu R., 191/ V. U., bývajúcej R., 194/ F. U., bývajúcemu R., 197/ J. U., bývajúcemu R., 200/ L. D., bývajúcemu v A., 202/ T. D., bývajúcemu R., 205/ J. D., bývajúcej R., 206/ J. P., bývajúcemu R., 226/ F. E., bývajúcej v A., 227/ S. E., bývajúcej R., 229/ J. F., bývajúcej R., zastúpení Mgr. Michalom Hoffmannom, advokátom v Trenčíne, Nám. sv. Anny 20A, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 10 C 190/2002, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 3. mája 2011 sp. zn. 17 Co 99/2011 v spojení s uznesením Okresného súdu Trenčín z 28. októbra 2009 č.k. 10 C 190/2002-714, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 3. mája 2011 sp. zn. 17 Co 99/2011 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Trenčín uznesením z 28. októbra 2009 č.k. 10 C 190/2002-714 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť žalovaným 5/, 7/, 8/, 12/, 14/, 16/, 17/, 20/, 21/, 23/, 24/, 25/, 31/, 34/, 37/, 45/, 46/, 48/, 49/, 51/-53/, 56/, 58/, 59/, 62/, 63/, 73/, 74/, 75/, 81/, 82/, 87/, 88/, 89/, 90/, 95/, 97/, 98/, 100/, 101/, 102/, 104/, 106/, 108/, 113/, 119/, 120/, 121/, 122/, 131/, 139/, 140/, 141/, 142/, 145/, 146/, 147/, 148/, 149/, 150/, 152/, 156/, 157/, 159/, 163/, 165/, 166/, 169/, 170/, 172/, 173/, 177/, 178/, 181/, 182/, 184/, 189/, 191/, 194/, 197/, 200/, 202/, 205/, 206/, 226/, 227/, 229/, 266/ každému v sume podľa pomeru jeho spoluvlastníckeho podielu z nehnuteľnosti, k rukám spoločného právneho zástupcu (§ 146 ods. 2, § 151 O.s.p.). Ďalším, presne vo výroku rozhodnutia označeným žalovaným, súd náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si žiadne trovy neuplatnili. Rozhodnutie v časti uloženej povinnosti nahradiť trovy konania súd odôvodnil tým, že 27. februára 2002 podala žalobkyňa návrh na začatie konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Okresný súd Trenčín uznesením z 5. augusta 2008 č.k. 10 C 190/2002-612 konanie zastavil pre späťvzatie návrhu na začatie konania. Pri posudzovaní náhrady trov konania vychádzal súd z § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., podľa ktorého, ak niektorý z účastníkov konania zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Keďže žalobkyňa zavinila, že konanie bolo zastavené a žalovaní zastúpení advokátom si trovy konania vyčísľili, súd im priznal náhradu trov prvostupňového konania. Tarifná odmena bola určená vychádzajúc z ceny nehnuteľností určenej súdnym znalcom Ing. Samuelom Devánom v znaleckom posudku č. 18/2001.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalobkyne uznesením z 3. mája 2011 sp. zn. 17 Co 99/2011 zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti tak, že žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovaným 5/, 7/, 8/, 12/, 14/, 16/, 17/, 20/, 21/, 23/, 24/, 25/, 31/, 34/, 37/, 45/, 46/, 48/, 49/, 51/, 52/, 53/, 56/, 58/, 59/, 62/, 63/, 73/, 74/, 75/, 81/, 82/, 87/, 88/, 89/, 90/, 95/, 97/, 98/, 100/, 101/, 102/, 104/, 106/, 108/, 113/, 119/, 120/, 121/, 122/, 131/, 139/, 140/, 141/, 142/, 145/, 146/, 147/, 148/, 149/, 150/, 152/, 156/, 157/, 159/, 163/, 165/, 166/, 169/, 170/, 172/, 173/, 177/, 178/, 181/, 182/, 184/, 189/, 191/, 194/, 197/, 200/, 202/, 205/, 206/, 226/, 227/, 229/, 266/ náhradu trov konania vo výške 38 170,18 €, do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Rozhodnutie odôvodnil tým, že s názorom súdu prvého stupňa v tom, že zastavenie konania zavinila žalobkyňa sa stotožňuje. Odvolací súd však nesúhlasil s tým, že v danej veci nie sú splnené podmienky na aplikáciu § 150 O.s.p. Odvolací súd videl dôvody hodné osobitného zreteľa. Uviedol, že z obsahu spisu je nepochybné, že žalobkyňa pri podaní návrhu na začatie konania vychádzala z verejnej listiny, a to z identifikácie parciel vyhotovenej Okresným úradom v Trenčíne, katastrálnym odborom z 10. júla 2001 č. 4622/01, o ktorej správnosti a úplnosti nemala žalobkyňa v tom čase žiadne pochybnosti. Až v priebehu konania na základe oznámenia samotného katastrálneho úradu, žalobkyňa zistila, že predmetná identifikácia parciel nebola správna, a preto vzala svoj návrh späť ešte pred začatím prvého pojednávania vo veci. Tieto skutkové okolnosti podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne odôvodňujú záver, že tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré priznanie trov konania žalovaným v celom rozsahu v zmysle § 146 ods. 2 O.s.p., tak ako rozhodol súd prvého stupňa, nie je možné, pretože by išlo o neprimeranú tvrdosť zákona. Trovy konania, vzhľadom na zastavenie konania vo veci pred prvým pojednávaním, predstavovali trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby, a to prevzatie veci a príprava veci a vyjadrenie vo veci samej z 12. augusta 2004. Na základe týchto skutočností odvolací súd za použitia § 146 ods. 2 veta prvá v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. priznal žalovaným (vo výroku uvedeným) náhradu trov konania v podiele 1/3 z celkovej výšky trov konania. Táto suma sa javila ako primeraná vzhľadom k vyššie popísaným okolnostiam prípadu. Žalovaní už pri prvom úkone namietali nesprávnosť identifikácie parciel a vzhľadom k predmetu sporu si dôvodne zvolili právneho zástupcu na ochranu svojich práv, čím využili svoje zákonné právo. Išlo o účelne vynaložené trovy, ktoré im v konaní vznikli. Pri výpočte výšky trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa ohľadne určenia tarifnej hodnoty predmetu sporu na sumu 3 583 694 Sk podľa znaleckého

posudku. Spolu tak celkové trovy právneho zastúpenia týchto žalovaných predstavujú sumu 3 449 744,70 Sk (114 510,54 €).

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa okrem výroku o nepriznaní náhrady trov konania žalovaným podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol zrušiť uznesenie krajského súdu a okresného súdu v napadnutej časti a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietal porušenie ustanovení § 140, § 146 ods. 1 a 2, § 151 ods. 5 O.s.p., § 20 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, § 13 ods. 1 a 7, § 17 ods. 2 vyhlášky č. 163/2002 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Uviedol, že odvolací súd mal vypočítať trovy konania vo vzťahu k jednotlivým účastníkom v závislosti od ich podielu a až následne vypočítať celkové trovy konania. Rozhodnutie odvolacieho súdu považuje navyše za nevykonateľné a nepreskúmateľné. Krajský súd vo výroku svojho rozhodnutia priznal žalovaným súhrne sumu 38 170,18 €, pričom nikde ani v odôvodnení rozhodnutia neuviedol, koľko pripadá na jedného žalovaného. Tým, že vo veci konajúce súdy pri výpočte náhrady trov právneho zastúpenia u jednotlivých žalovaných vychádzali z nesprávnej hodnoty ich spoluvlastníckeho podielu, na zistený stav nesprávne aplikovali správny právny predpis, ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalobkyňa a ani žalovaní sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným. V konaní o mimoriadnom dovolaní neboli procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. namietané a neboli ani zistené.

Vzhľadom na obsah mimoriadneho dovolania, dovolací súd osobitne skúmal, či konanie nebolo postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Generálny prokurátor namietal nedostatok dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. jeho nepreskúmateľnosť.

Vady konania vymedzené v § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na

spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Odôvodnenie uznesenia súdu (prvostupňového aj odvolacieho) musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľné.

V danej veci odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a zaviazal žalobkyňu k náhrade trov konania žalovaným 5/, 7/, 8/, 12/, 14/, 16/, 17/, 20/, 21/, 23/, 24/, 25/, 31/, 34/, 37/, 45/, 46/, 48/, 49/, 51/, 52/, 53/, 56/, 58/, 59/, 62/, 63/, 73/, 74/, 75/, 81/, 82/, 87/, 88/, 89/, 90/, 95/, 97/, 98/, 100/, 101/, 102/, 104/, 106/, 108/, 113/, 119/, 120/, 121/, 122/, 131/, 139/, 140/, 141/, 142/, 145/, 146/, 147/, 148/, 149/, 150/, 152/, 156/, 157/, 159/, 163/, 165/, 166/, 169/, 170/, 172/, 173/, 177/, 178/, 181/, 182/, 184/, 189/, 191/, 194/, 197/, 200/, 202/, 205/, 206/, 226/, 227/, 229/, 266/. Predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, preto súd pri určení tarifnej odmeny vychádzal z hodnoty nehnuteľností. Najvyšší súd sa stotožnil s názorom generálneho prokurátora, ktorý vo svojom mimoriadnom dovolaní namietal, že krajský súd vo výroku svojho rozhodnutia priznal žalovaným súhrne sumu 38 170,18 €, pričom ani len v odôvodnení uznesenia neuviedol, aká suma pripadá na jedného žalovaného. Trovy konania sa totiž v tomto prípade líšia u jednotlivých žalovaných v závislosti od výšky ich spoluvlastníckych podielov z tej-ktorej nehnuteľnosti. Navyše odvolací súd ešte túto čiastku znižoval s poukazom na § 150 O.s.p. o jednu tretinu. Z výroku zmeňujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu a ani z odôvodnenia rozhodnutia nie je teda zrejmá náhrada trov konania vo vzťahu k jednotlivým žalovaným.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Dovolací súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu požiadavkám ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.) nevyhovuje.

Nedostatok alebo nezrozumiteľnosť dôvodov rozhodnutia predstavuje závažné pochybenie súdu spočívajúce v odňatí možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.). V zmysle právnej úpravy dovolacieho konania nezaoberal sa dovolací súd vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia ako ani ďalšími námietkami uvedenými v mimoriadnom dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.